

Incipit liber primus de proprietatibus rerum venerabilis fratris Bartholomei anglici

De proprietatibus

bus itaq; et naturis rerum tam spiritualium quam corporalium elucidare aliqua cupientes ab illo summam exordium quod est alpha

et o principium et finis omnium bonorum. In principio patris luminis a quo procedit omnem datum operatum et omne donum perfectum implorantes auxilium. ut ille qui illuminat omnem hominem venientem in hunc mundum et reuelat profunda de tenebris et abscondita producat in lucem. Huic opusculo quod ad ipsius laudem et legentium utilitatem de diversis sanctorum et prophetarum dictis non sine labore collegere iam incepti felicem dignetur impendere consummationem

Unus immensus et incommutabilis deus dicitur

Capitulum primum

Et igitur ut dicitur

Innocentius. iij. solus et verus deus eter-nus. immensus. incommutabilis. omnipotens et ineffabilis pater et filius et spiritus sanctus tres quidem persone. scilicet una essentia substantia vel natura simplex omnino. pater a nullo. filius a patre spiritus sanctus ab utroque absque initio et fine. pater generans. filius nascens. spiritus sanctus a patre et filio procedens. Hec tres persone sunt consubstantiales. coeternae. omnipotentes. coequales unum universorum principium. creator omnium visibilium et invisibilium spiritualium et corporalium creaturarum que sua virtute omnipotentem simul ab initio temporis utraque produxit creaturam videlicet angelicam et mundanam. ac deinde humanam quasi communes ex spiritu et corpore constitutam. Hucusque Innocentius extra de sum. trini. c. j.

De essentiae unitate et personarum pluralitate Ca. II.

Ecce autem sancta tri-

nitatis secundum communem essentiam est individua et secundum personales proprietates est distincta in nature sue simplicitate non admittens

divisionem nec in personali proprietate recipiens unitatem. Sed spiritus in essentia unitas. et in personis pluralitas inuenitur a qua omnis confusio et mutua commixtio remouetur. quia cum alius sit pater alius filius alius spiritus sanctus. pater non potest esse filius neque spiritus sanctus. sicut nec e converso. spiritus sanctus non potest esse pater vel filius. nec filius pater vel spiritus sanctus. Sed quilibet istorum est una essentia vel natura que sola est universorum principium propter quod non est aliud repere. et hec essentia neque est generans neque generata neque procedens. Sed est pater que generat et filius que gignitur. et spiritus sanctus que procedit ut simpliciter distinctio sit in personis et in natura unitas teneatur. Et licet alius sit pater alius filius alius spiritus sanctus. non tamen aliud. sed id quod est pater est filius et spiritus sanctus. Pater vero generando totam substantiam suam ei dedit sine divisione. et tamen totum retinuit sine diminutione et sic una et eadem res est pater gignens et filius nascens et spiritus sanctus ab utroque procedens. Hucusque Innocentius. iij. extra. ubi supra de sum. trini. c. j.

Quicquid dicitur de deo aut est essentia aut notio aut persona

Capitulum III

Et autem dicta et di-

videnda clarius elucidentur notandum est iuxta sanctorum traditionem. quod quicquid de deo est aut de deo dicitur aut est essentia aut notio aut persona. una est ei indivisibilis essentia. persone tres. et hec tres persone sunt una essentia et unus deus et quilibet eorum est una essentia et unus deus. Pater a nullo. filius a patre nascendo. spiritus sanctus a patre et filio procedendo. pater filium generat. filius gignitur. et pater cum filio spiritus sanctus spirat. et quod filius spiritus sanctus spirat habet a patre. Quicquid enim persona habet vel facit. habet a persona a qua est. Et ideo quia filius est a patre ab ipso omnia habet. et quia spiritus sanctus est a patre et filio ideo habet quod habet contra ab utroque. sed propter hoc modi nascibilitatem vel processionem patet non est maior nascete vel spiritali sancto procedente. quia veritas diuine essentiae equaliter est in ipsis et in patre. Hec omnia habentur a Boetio in libro de trinitate. et ab Augustine et etiam Augustino et richardo

De notionibus. Ca. III.

Notiones aut sunt

quinq; scilicet **D**ugonē et **A**ug. scilicet pater-
nitas, innascibilitas, filio, procel-
sio, et cōmunis spiratio. Et dicuntur bec quinq;
aliqui notionel, quia notificat psonas, aliqui
distinctiones, quia psonas distinguunt, aliqui
relationes, quia p ipsas quinq; psonas ad se invicem
referunt. Dicuntur etiā ppuetates, quia
psonas pprie insunt. Itaq; aut notionū tres
dicuntur psonales ppuetates, scilicet paternitas, fi-
liatio, pcessio, eo scilicet quod psonas faciūt, nā istaq;
quinq; notionū tres sunt patris, scilicet innascibi-
litas, paternitas, et cōmunis spiratio, et due
filij, scilicet filio et cōmunis spiratio, vna vero
scilicet f. scilicet pcessio, nec aliquid derogat, scilicet quod
tantū habet vna notionē, neq; filio superex-
crescit quod habet duas, nec pater maior ē alijs
psonis duab; quāvis tribus notionib; spēa-
liter ab alijs discernat. Regulariter enim de
istis notionib; tenendū est quod nulla de alijs p-
dicat et quod quilibet est diuina essentia et vnus
deus et vna eēntia. Itē nulla notio inest diui-
ne essentie sed tantū psonę, quia essentia nec di-
stinguit nec distinguit sed sole psonę ab iui-
cem distinguūt

De cognoscitur in suo effectu
Capitulum. V.

Samus autem

quod diuina essentia a mortalib; nō potest
cognosci ad plenū neq; cōprehēdi
hic in via, cognoscit tñ in suo effectu in qñtū
est omnū pncipiū siue causa, quia deū eē vix
sapiēs dubitat, et tñ qd sit fm maiestatis ma-
gnitudine null; creature intelligētia inue-
stigar, vt dicit **S**amas. Et iō positue nō po-
test cognosci nisi p effectu; suoz opoz quia
puatiue et p abnegationē multiformiter in
scripturis describat et nominet

Quid notificent nomina de deo.
Capitulum. VI

Euidentiā aut
nominū que nobis deum manife-
stāt aliquāter notandum est in q

dam simplicia et rudi consideratiōe, quod omne nomē
dictū de deo aut notificat essentiā aut notio-
nem aut psonā. Nā noia q notificat eēntiaz
dicitur essentialia, que psonas personalia q
nouōes notōnalia. Nōmē at eēntiale sonat
in qd et p dicit in qd, psonale significat quē et p
dicat in quē. Notōnale vō nomen sonat in
quā et p dicit in quā, vñ ista tria p dicit in di-
uinis sepi p dicit vel ponūt, scilicet quod, que, qd
Quis quia pater vel fili; vel f. Que pcessio fi-
liatio paternitas et c. Qd suba essentia et b mōi,
q mere q d dicit rei significat et diuinā essen-
tiam simpliciter et abstracte repñtant. Hec
aut noia sic distinguunt

De nominibus essentialium di-
stinctionum Ca. VII.

Quia nomen essen-

quale aut est nomē substantiuū aut
apicetiū. Si substantiuū aut ē ab-
stractū aut concretū aut mediū. Abstracta
aut dicim; vt dicit **A**ug., q absolute diuinā
essentiā significat, vt essentia, bonitas, diuini-
tas, et b mōi que sp supponūt et significant di-
uinam essentiā nec pñt trahi paliq; cōiun-
cum ad supponendū p psona, vnde talia no-
mina sumpta cū ppositionib; vbi noib; et
pncipijs psonalib; vt notōnalib; reddūt
ppositiones falsas in quibus ponunt, vñ bec
est falsa, essentia generat vel generat, essentia
est de essentia vel essentia est apud essentiā et
b mōi. Hec istis aut nominib; que pure sunt
essentialia generaliter est tenendū, quod omne
nomē pure eēntiale p dicit de qualibet pso-
na p se, et de omnib; insimul singulariter et
nō pluraliter, vbi gratia pater est diuinitas,
fili; est deitas, et spū scūs est deitas, et simul
sunt vna diuinitas et nō deitates

De nominibus cōcretis. Ca. VIII

Divina concreta

quod sunt q ad modū pcretozū signant
formas ī supposito, vt signāt quali-
formā in subiecto, vt de; creator, et filia q ge-
neraliter significant diuinā essentiaz, sed qñ
doq; supponunt pro essentia quandoq; pro
persona.

De nominib⁹ medijs Ca. IX

Divina uero me
dia dicunt^r q^u habet modū r formā
r significationē abstractoz s^z vltz
r officii cōcretoz. vt lumē. sapiētia. r b^o mōi.
Ista ei licet abstractua sunt aliqñ supponūt
ppsonis. vt cū dicat lumen de lumine. sapiē
tia de sapiētia. pncipiū de pncipio. r filia. r s^z
nomina abstracta p^rdicant sicut de qualibz
psona p se r de omnib⁹ simul nō pluraliter.
sed singulariter

**De nominib⁹ adiectiuis que pure
significāt diuinā essentiā** Ca. X.

Adiectiua nomia
alia significāt pure diuinā eēntiaz
nihil cōnotando. vt ens. bonus. et
b^o mōi. alia aliq^d cōnotant positue. alia ali
q^d p^ruatiue. vt etern⁹. immēsus. immortalis.
r b^o mōi. Etern⁹ ei pncipaliter significat di
uinā eēntiam r secundario cōnotat carentiaz
pncipij r finis. vñ cū d^r etern⁹ sensus est. de⁹
est r caret pncipio r fine. Silt^r immēsus p^r
cipaliter significat diuinā essentiā. r pnotat
abnegationē mesure localis. Silt^r d^r incur
cumscript⁹ p abnegationē loci r vbi et de si
milib⁹ silt^r est intelligendū. et hec noia p^redi
cant de omnib⁹ psonis simul r diuisz singu
lariter r nō pluralit. vt pater est etern⁹. filius
etern⁹. s. etern⁹. r bi tres sunt vn⁹ etern⁹

**De illis que aliquid connotāt po
situe** Capitulum .XI

Adiectiuozum no
minū que aliq^d pnotāt positue q^u
dam cōnotāt effectū in creaturā et
quedā respectū. Eoz autē q^u cōnotāt effectuz
quedā cōnotāt in habitu vt iust⁹. misericors.
r b^o mōi. q^u dā in actu vt iustificās miserator r
b^o mōi. Que autē pnotant effectū in actu p^rdi
cant de deo ex pte vñ de⁹ incepit eē miserator
qñ incepit misereri. s. ea q^u cōnotant i habitu
p^rdicāt de deo ab eterno. vt de⁹ ab eterno fu
it iustus r misericors zc.

De his que connotant respectū
Capitulum. XII

Divina uero que
cōnotant respectū creatoris ad cre
aturas. vt de⁹ est refugiu. et b^o mōi
quedā pnotāt respectū p^rone ad psonā. vt si
milis. eq^lis. Silt^r eni pncipaliter significat
diuinā essentiā. secundario autē pnotat distin
ctionez psonalē. B^o mōi vō noia licet eēntiā
significent tñ rōne cōnotati p^rdicant de p^ro
nis simul sumptis pluraliter r nō singulari
ter. vñ nō dicit pater r filius sunt similis sed
d^r sunt similes

**De nominum adiectiuozuz super
inductione** Ca. XIII

Adiectiuozū etiaz
nominū quedā sunt p^ruatiua. vt ali
q^s. alius. et filia. quedā vō sunt nu
meralia. vt vn⁹. duo. tres. et oia in neutro ge
nere substatiua significāt diuinā essentiā.
r p^rdicant de psonis omnib⁹ singulariter et
nō pluraliter. vt pater r filius sunt vnū. et in
genere masculino et feminino substatiuata
sunt psonalia. vñ hec est vā pater r fili⁹ sunt
duo. si duo sit masculini generis. s. si sit neu
tri generis tūc est falsa B^o mōi autē noia adie
ctiue retēra sequunt naturā suoz substanti
uoz. vñ si substatiua sunt essentialia r ipa ad
iectiua silt^r. r si sunt psonalia silt^r r ipa adiecti
ua. vñ hec est falsa pater r fili⁹ sūt vn⁹. sed B^o
est vā sunt vn⁹ deus.

De noibus personalib⁹ Ca. XIII.

Divina persona
lia quedā p^rdicant de vna psona
tantū. vt pater r fili⁹ et s. l. quedā
de duab⁹. ita q^u de vtraqz vt pncipiū spūscī
Iñā pater est pncipiū spūscī. r fili⁹ est pnci
piū spūscī. vñ cū d^r pater r fili⁹ sunt pnci
piuz spūscī. li pncipiū supponit p duab⁹
psonis. sed significat vnā notionē scz comunē
spirationē. q^u dā vō p^rdicant de duab⁹ psonis
ita q^u de neutra p se vt pater r fili⁹ sunt duo.
ita q^u li duo sit masculini generis r nō neutri.
quedā p^rdicāt de trib⁹. ita q^u de nulla p se. vt
trinitas. Iñā vt dicit^r s. l. i. vj. et b^o mōi. trini
tas est appellata eo q^u fiat totū vnū ex tribus

quasi triū vnitas. nā dū tria sunt. i. tres pso-
ne vnū sunt. qā singula in se manēt ⁊ omnia
in omnib⁹. pater ergo ⁊ fili⁹ ⁊ spūscū s sunt
trinitas ⁊ vnitas. **D**e enī in natura. vnū qd
in essentia. tria in psona. vnū ppter maiesta-
tis cōmunionē. tria ppter psonaz pparatē
quedā etiā noīa p̄dicātur de singulis psonis
ita q nō de omnib⁹ vlt plurib⁹ singulariter
vel tātū pluralit̄ vt ipostasis seu psona **P**a-
ter enī ⁊ fili⁹ ⁊ spūscū s sunt tres ipostases
seu psonē ⁊ nō vna

De notionū subdistinctione
Capitulum. XV

AOmnia uero noti-
onalia quedā sunt abstractiua. vt
paternitas. natiuitas. p̄cessibilitas
spirabilitas ⁊ hmōi. quedā vō c̄cretiua ⁊ ad-
iectiua. vt innascibilis. generās. nascens. spi-
rans. p̄cedēs. oīa aut̄ abstractiua p̄dicant̄ d̄
essentia. vñ hec est vā. eēntia est paternitas.
⁊ ecōuerso. eēntia est innascibilitas. ⁊ ecōuer-
so. ⁊ ita de alijs **C**ōcretiua vō nunq̄s de essen-
tia p̄dicant̄ siue sint noīa siue p̄cipia. et idō
omēs tales. p̄positiōes sūt falsē. **E**ssentia ge-
nerat vel generat̄. vel essentia est generās vlt
generata. ⁊ ita de alijs. **I**te nominū notōna-
lium quedā p̄dicant̄ de vna psona tantū. vt
generās de patre genit⁹ vel nascēs de filio. p̄-
cedens de spūscō. quedā de vtraq̄s duaruz
vt spirās de patre ⁊ filio. qā pater ⁊ fili⁹ spi-
rant spūscū s. qdā etiā p̄dicant̄ de q̄libz
vt distinct⁹. pat̄ enī est distinct⁹ ab alijs per-
sonis. sūt fili⁹ ⁊ spūscū s.

De proprietatib⁹ diuine essentie
Capitulum. XVI.

Proprietates ue-
ro diuinas diuine scz eēntie pueniē-
ter determinat̄ **J**oh. damasc. li. iij. ca.
viiij. **D**e⁹ est inq̄t sine fine ⁊ p̄ncipio. p̄ncipiū
p̄mū increatū. ingenitū. imparibile. imorta-
le. eternū. infiniū. incircūscriptū. indetermi-
natū. potēs ad infinita. simplex incōposituz
influxibile. impassibile. inuincibile. inaltera-
bile. fons bonitatis ⁊ iusticie. lumē intellectu-
ale. vrus inaccessibilis ⁊ immēsurabilis. ⁊ ta-

men oīa mēsurat p̄pria volūtate. creaturaz
omniū effectiua. oīm p̄tētia ⁊ p̄seruatiua.
oīm p̄uisiua. oīa implēs i suo regno. oibus
dñans ⁊ imperās. ⁊ nullū p̄trariū bñs. oīa i
cōtaminatē p̄tinēs. oīb⁹ substātijs eminent̄.
⁊ sup oīa existens sp̄ bona sp̄ beata. sp̄ plena.
p̄ncipat⁹ ⁊ potestates ordinās. Determinās
ac disponēs. **S**up oēm subām vitā rōem ⁊
intelligētiā existēs. p̄ se enī est lux. p̄ se est vita
p̄ se est subā. p̄ se existēs fons eēntie vel scien-
tie. bis q̄ sunt. bis q̄ viuūt. bis q̄ p̄cipiant ra-
tionē. **O**mniū oīm bonoz cā est. vna subā
vna vrus. vna volūtas. vna opatio. vnū p̄n-
cipium. vna p̄tās. vna dñatio. vna diuinitas i
trib⁹ p̄fectis ipostasib⁹ seu psonis patris et
filij ⁊ spūscū s. vna rōe credit̄ colit̄ ⁊ adoratur
Anīpā trinitas est incōfule vnita. ⁊ indistā-
ter disuncta. **I**ndistātes enī sunt be p̄sone ⁊
ab inuicē inseparabiles nō p̄fule ad inuicē cō-
uertibiles. qā ad inuicē nō cōmiscēt̄ nec pa-
ruer p̄fundunt̄. **N**ā pater est i filio. ⁊ spūscū s
ctus in patre ⁊ i filio. et fili⁹ in patre ⁊ spūscō
nulla cōmixtiōe facta vel p̄uersiōe vni⁹ i al-
terum sine mutua p̄fusione. **I**mo ip̄e p̄sone
suis p̄prietatibus ab inuicē sunt distincte ⁊
s̄m identitatē essentie indiuisibilē sūt vnite
vñ diuinitas simplex imp̄p̄bilis existēs va-
ria dona suis distribuit creaturis. **S**z mlti-
plicata p̄ dona imp̄p̄bilis p̄manet ⁊ ad suas
simplicitatē creaturas suas p̄uertit ⁊ cōiun-
git **D**ia imp̄p̄miscibilē p̄trāsit ⁊ p̄ ip̄am nihil.
simplici cogitatōe oīa cognoscut̄ tā p̄ntia q̄s
p̄terita ⁊ futura q̄ p̄t oīa que vult s̄z n̄ vult
oīa que p̄t. **I**dot enī p̄dere mundū. n̄ vult
aut̄. **D**icit enī ad hoc idēz **D**ionys. li. j. ca. xvj.
Deus enī immaterialit̄ existens incircūscri-
ptibilis est. qā loco nō p̄tinēt. **I**p̄e enī suūp̄-
sus loc⁹ est. oīa implens sup oīa existēs oīa
p̄tinēs. vniuscuiusq̄s naturaz imp̄p̄miscibilē
p̄trāsitēs oibus suā opationē. s̄m susceptiuā
vritē tribuēs. **E**t cū sit tot⁹ imp̄p̄bil. totus
est totaliter ens vbiq̄s et nō p̄s in p̄te p̄tialit̄
diuisus. s̄z tot⁹ in omnib⁹ ⁊ tot⁹ sup oē. vñ
ip̄e sol⁹ incōp̄rehēnsibilis est ⁊ interminabil.
⁊ a nullo p̄ter q̄s a semetip̄o cognit⁹. **N**ā ip̄e
sol⁹ suūp̄s p̄tēplator maxim⁹ est. vñ ad ei⁹
totalē cōp̄rehēsiōē nulla potest p̄tingere

creatura cum sit infinitus in se virtute in sua infinita finite et terminat uniuersa propter quod terminat? Describens deum potuit, aut sic. Deus est spera intellectualis cuius centrum ubique est circumferentia vero nusquam. Diuina enim essentia in se considerata perfecta est ad modum sperae quia non habet principium neque finem sed potest considerari ut causa deducens res in esse et eas limitans et finiens. sic dicitur esse centrum quod sicut centrum finit lineas et ab ipso linee deducuntur. ita deus deducit creaturas et limitat et finit eas

Quomodo bernardus describit deum
Capitulum. XVII

Alio modo describit

bernardus. Deum tanquam causam per effectum. dicens. Deus est voluntas omnipotens beniuolentia lumine eternum. incommutabilis ratione creans mentem ad se participandum. uiuificans ad sentiendum. afficiens ad aptandum. dilatans ad cupiendum. iustificans ad promerendum. accedens ad zelum. secundans ad fructum. promouens ad bonitatem. dirigens ad equitatem. roborans ad uirtutem formans ad beniuolentiam. moderans ad sapientiam uisitans ad consolationem. illuminans ad cognitionem. perpetuans ad immortalitatem. implens ad felicitatem. circumdans ad securitatem. amat ut charitas. nouit ut uita. sedet ut equitas. dominat ut maiestas. regit ut principium. medet ut salus. reuelat ut lux. assistit ut pietas. hucusque bernardus.

De nominibus que notificant deum in suis operibus Ca. XVIII

Et quamuis indi-

uisibilia sunt opera beatissime trinitatis. tamen a sanctis distinguuntur quodam nomina per que notificat deus in operibus suis. que inuocabilis est et innotificabilis in seque ad innotuam maiestatis. Sunt autem quedam nomina appropriata et quedam sunt transumpta et translata.

De nominibus appropriatis. Ca. XIX

Domina uero ap-

propriata sunt. x. de quibus Hieronymus in. vi. li. c. i. dicit sic. Apud hebreos. x. nominibus deus nuncupatur. Primum est. El sive byskiros. i.

fortis. quia nulla infirmitate opprimitur sed fortis est et sufficiens ad omnia perpetranda. Secundus nomina est eloe. i. theophelos. i. timor. eo quod deus a cunctis ipsum colentibus sit timendus. Tertium nomina est sabaoth. i. princeps exercituum eo quod omnes exercitus celi eius dominio sunt subiecti. Quartum nomina est zelioz uel ramathel. i. excelsus deus. quod excelsus deus et super celos gloria eius. Quintum nomina est euel. i. quod est. deus enim quod est eternum uel est quod tantum nouit esse. fuisse autem et modo non esse uel futurum esse non nouit. Sextum nomen est adonay. i. dominus. quia eius dominioni subijcitur totus mundus. Septimum nomina est ya. i. spiritus almus. deus enim spiritus est. Octauum nomen est tetragrammaton. i. nomina quattuor litterarum. scribitur enim quattuor litteris apud hebreos quod ineffabile pronuntiat et signat nomina dei. quia dicitur ineffabile. non quia dici non possit sed quia eius significatio ab humano corde non potest comprehendere. Nonum nomina est saday. i. omnipotens. quia omnipotens est nomina eius. et dicitur omnipotens a faciendo omne quod uult. et non a faciendo quod non uult. quod si alterum tantum ei acciderit omnipotens nequaquam esset. Decimum nomina est eloym. et est nomina trinitatis et pertinet ad patrem et filium et spiritum sanctum et ideo plurale est apud hebreos et singulare. Signat enim diuinam essentiam cum suppositiōe trium personarum unde dicitur trinitas quasi trium unitas

De nominibus transumptis Ca. XX.

Unt autem quedam

nomina transumpta a creaturis quibus uel scriptura quoniam intendit aliquas exponere proprietates creatoris. quia Bama. li. i. c. xiiij. inquit. Quia multa in scriptura diuina symbolicis sunt dicta et figuratiue et transumptiue. scire oportet quod homines grossa carne induti excelsas et immorales ueritatis operationes intelligere non possunt nisi quibusdam formis et imaginibus et notis quibus homines uti sepius sunt soliti. Unde omnia corporalia que de deo dicuntur non proprie sed symbolicis intelliguntur. Simpliciter enim deus est et non figurabilis. oculos tamen et palpebras et visum habere debet. quod uniuersorum hominum uirtute consideranda eum nihil potest latere. nihil potest subterfugere suam notionem. Sili rōe aures et auditum habere

dicat. q̄a apud ip̄m pp̄ciationē fore ⁊ de p̄ca
 tionis susceptionē asserere nō timem⁹. **P**er
 b̄nceni sensum nos mutes oñdim⁹ q̄n dep̄
 cantib⁹ aures familiari⁹ inclinamus. **D**⁹ ⁊
 labia ⁊ fauces habere d̄r. q̄a illa velut loquē
 do p̄ inspirationē nobis reuelat q̄ boiū co
 gitatio p̄ b̄mōi organa exprimit ⁊ oñdit. **S**ut
 tur etiā habere d̄r ⁊ gustū q̄a in nostre iustū
 cie opib⁹ tanq̄s in gustu delectat. **N**ares et
 olfactū habere d̄r. q̄a tanq̄s odor sua uisum⁹
 d̄no est placēs q̄ deuotionis affectū sibi exbu
 bet. facie ip̄m habere scriptura cōmemorat.
 q̄a peius opa uirtutē ⁊ p̄sentia diuin⁹ s̄mo
 manifestat. nā p̄sonē p̄ntia in facie declarat
 man⁹ ⁊ brachia rep̄ntat ei⁹ subtilē et inuiz
 ibile opationē. q̄ nos digitis ac manib⁹ et
 brachijs subtiliora ⁊ fortiora opamur. q̄n de
 xterā dei cōmemorat. certiora ⁊ di digniora
 insinuat. vñ ⁊ iurare p̄ dexterā d̄r q̄n intrans
 mutabile ei⁹. p̄silū p̄hibet. frequētē paupe
 rib⁹ subuenit. ⁊ indigentib⁹ auxiliat. ⁊ idō pe
 des habere d̄r. sepe enī oñdit in effectu qd̄ so
 lent opari boies pedib⁹ vel incellu. **P**ectus
 ⁊ cor habere d̄r p̄pter cognitōr iugē recorda
 tionē. uentrē ⁊ viscera p̄pter illā quā in nob
 oñdit misericordiā ⁊ cōpassionē. **T**rasci dicit ⁊
 furere p̄pter odiū malicie ⁊ iustā quā infert
 peccātib⁹ plōz. **D**⁹ mire d̄r ⁊ obliuisci p̄p̄i
 iurie dissimulatōnē ⁊ uindictē retardationē
 vñ q̄a tot modis p̄ sua b̄nficia nostra supple
 tur indigentia more hūano d̄r habere diuer
 sa mēbra. **U**n beat⁹ **D**ionysij effectus dei
 multiplices sic describit. **B**e⁹ inq̄t est oīum
 causa ⁊ p̄ncipiū eoz q̄ sunt suba ⁊ uiuentiū
 uita. ratiocinantū rō excidentū ab eo reuo
 catio. ⁊ rerū resurrectio corūpenitū. qd̄ s̄m
 naturā est renouatō. ⁊ eoz q̄ mouent s̄m ex
 ecrabile impetū reformatio. sacru firmamē
 tum min⁹ stantū. ⁊ ipsoz q̄ ad ip̄m reducūt
 uia ⁊ reordinatissima manu ductio. **E**t seq̄t
 post pauca. **I**p̄e est eoz q̄ ab ip̄o sunt pater
 p̄ncipalioz q̄s ip̄i q̄ eos genuerūt. **N**ā et ipsi
 ceperūt ab ip̄o eē ⁊ generare. **E**oz aut̄ q̄ ip̄m
 sequunt ⁊ ab ip̄o pascunt p̄ pastor est. illumia
 toū est splēdor. p̄fectoz p̄fectio. deificatorūz
 deificatio. discordantiū pax. simpliciū simplici
 tas. ⁊ vnitoz vnio. sup̄p̄ncipale ⁊ substāna;

le p̄ncipiū occultum sue cognitionis. s̄m q̄
 p̄bas est ⁊ possibile vnicuiqz. bona traditio
 zc. **H**ec v̄ba dionysij recitat **D**amas. c. iij. **E**x
 q̄b⁹ oib⁹ patz q̄ omnia cor̄ palia de deo dicta
 sūt ad figuratiuū itellectū mystice referēda
De diuersis christi nominib⁹ qui
 bus nuncupatur **Ca. XXI**

Vnt iterum que
I dā alia noīa q̄ ad significatōz illoz
 que d̄ boie chusto assūpto scz dei fi
 lio intelligūt a similitudinib⁹ rerū artificiose
 trāsumpra sic p̄t̄ in **S**i. li. vij. c. ij. vbi d̄r. **C**hri
 stus multis modis i scriptura vocari cōsue
 uit. **D**icit enī ibidē q̄ x̄ps a chustmate voca
 tus est. **I**p̄e enī p̄ cūctis suis p̄forib⁹. omniū
 gratiaz plenitudine est delibut. q̄ iesus he
 braice. sotber grece. saluator. iō latine d̄r. eo
 q̄ cunctis genib⁹ saluator est trāmissus. p̄
 p̄ter qd̄ ip̄e messias hebraice d̄r. eo q̄ omis
 p̄p̄betalis sacerdotat⁹ ⁊ regalis dignitatis p̄
 uilegio sit diuinit⁹ insignit⁹. nā messias dicit
 tur vnct⁹. **D**icit etiā emanuel. i. nobiscū de⁹
 eo q̄ de⁹ p̄ yginē nat⁹ in carne apparēs nob̄
 se p̄iunxit. **D**icit etiā verbū caro factū. q̄a v̄
 buin est inq̄ntuz nascit a patre in eternitate.
 sed caro dicit inq̄ntuz a matre nascit in t̄pis
 mutabilitate. **S**itr d̄r vnigenitus ⁊ p̄moge
 nitus. q̄a patris et etiāz matris fuit fili⁹ vni
 cus añ quē null⁹ ⁊ post quē non erat alius.
Multis etiā alijs modis p̄figurat in rebus
 creatis. **D**icit etiā p̄ncipiū. q̄ pater p̄ ipsum
 omnia finit vel fecit. **D**icit ⁊ os dei q̄ p̄ ip̄m
 deus mūdo loquit. **D**iciturqz man⁹. quia
 p̄ ipsum rerū vniuersitas p̄inet. d̄r uia q̄a p̄
 ip̄m ad brauiū puenit. uita d̄r q̄a in ip̄o oia
 viuūt. uitas q̄a nec fallit nec fallit. **D**icit fons
 q̄ omnis boni origo indeficiēs ⁊ reficit sitie
 tes. **E**t multis alijs figuris innumerabilib⁹
 ⁊ infinitis nob̄ dat̄ intelligi in scripturis. sic
 ibi ponit **A**id. in exēplis multipl̄. **S**icut
 pater ⁊ fili⁹ p̄pter varios effect⁹ in creaturis
 varijs nominib⁹ nūcupant. sic sp̄s sanctus
 patri ⁊ filio in simplicitate nature p̄substan
 tialis ⁊ coetern⁹ diuersis vocat̄ nominibus
 ⁊ diuersis reb⁹ multifarie cōpat̄. **P**ropt̄ qd̄
 dicit in. vij. **S**ap. q̄ ē sanct⁹ in oī scz creature

sanctificatiōe. ⁊ est multiplex i charismatū ⁊ donoz distributiōe. vnic⁹ in patris ⁊ filij vni formi p̄nerione. p̄cedō in sanctorū charitati ua vnione. subtilis i cogitationū ⁊ affectiōnum p̄scrutatiōe. modest⁹ in discreta ⁊ modesta affectuū būanoz ordinatiōe. discret⁹ i faciēdie siue eloquētie administratiōe. In conq̄nat⁹ sine macule p̄ragione. suavis i p̄ceptis. suauior in p̄silijs. suauissim⁹ i p̄mijis. amās bonū actū in actiuis q̄ suavis est i cōtemplatiuis. human⁹ humanā diligēs societatē. benign⁹ innatā habēs in se bonitates. stabilis lassus ⁊ infirmis p̄ferēs firmitatez et nullā p̄fus habēs in se vicissitudinis mutabilitatē. secur⁹ illis q̄s p̄regit auferēs formi dulositate. oēm habēs v̄tutē. omnib⁹ p̄ferēs v̄tutū p̄fectionē. oīa p̄spiciēs. oēm būis cognitōne. capiēs omnē sp̄m̄ intelligibilem. oīs sp̄s rōnalis motū inuestigās ⁊ affectiōne. mūdus in se ⁊ ab alijs auferēs infectōz. Multis etiā alijs nominib⁹ nūcupat⁹. **V**icitur enī digit⁹ p̄pter ei⁹ discretā ⁊ subilem opationē. **C**olumba p̄pter simplicitatis amorem. **A**rubes p̄pter estuantū refrigerationez. **V**ent⁹ p̄pter occultā gr̄arū inspirationem. **I**gnis p̄pter gr̄e euaporationē. **R**os siue pluvia p̄pter anime fecundationē. **M**el p̄pter dulcissimā interioris boīs imutationē. **O**leum p̄pter inferiorē aīe impinguationē et exbilarationē. **M**ultis alijs cōpat⁹ diuin⁹ sp̄rit⁹. s̄z ista sufficiāt p̄ exēplo. **N**ūc ad angloz p̄prietates adiuuāte dño manū aponam⁹

Incipit liber secundus de proprietatibus angelorum

De proprietati
bus angelicis diuino adiuuato aliq̄ in mediū nob̄ p̄laturi. p̄mo incipiendū est ab eis dē in generali. ⁊ deindē in spēali vbi singulorū ordinū dispositiōes. ⁊ officioz diuerseministratiōes. put̄ p̄nti agruit opusculo p̄ ordines declarabuntur

De interpretatione angeli
Capitulum. I.

Angelus itaq̄ grece. hebraice malach. latine vō nūci⁹ interpretat⁹. eo q̄ p̄ angelozū ministeriū diuina volūtas p̄p̄o nūciat⁹. **U**n̄ angelus nomē est officij nō nature. sp̄s autē n̄ est angel⁹. s̄z q̄n̄ a deo mittit̄ tūc p̄mo angelus p̄p̄rie nūcupat⁹. **C**ui sc̄z angelo licentia pictoris alas tribuit. in quarū subito motu celerē angelozū opationē figuratiue p̄dicta pictoralis licētia simplicib⁹ postendit. sicut poetas ventis ascribere alas antiquitas nō prohibuit. sicut dicit **I**sid. li. vii. c. vii.

Quid sit angel⁹ sc̄dm̄ **B**arnabam.
Capitulum. II.

Est igitur angel⁹ sc̄dm̄ **B**arnabam. substantia intellectualis. semp̄ mobilis. arbitrio libera. icor̄porea deo ministrās. sc̄m̄ gr̄am ⁊ nō naturā immortalitatē p̄cipiens. **E**x hac angelica descriptiōe multiplex nob̄ resultat p̄p̄rietas angeloz. **D**icit enī sub̄a intellectualis. q̄a rōe spiritualitatis sue sub̄e et singularis spiritualitatis oēs formas intelligibiles in se p̄cipiat ⁊ sp̄s cognoscibiles apprehēdit ⁊ q̄nto a terrestris materie coartatiōe est remotior. tanto in p̄replatiōe immaterialiū est p̄fectior. sicut ex p̄sse dicit̄ in libro causarū. **N**ā intelligētie plene sunt formis. ⁊ iō oēs sp̄s cognoscibiles eis subijabiles in eis relucēt sicut ibidem dicit̄ cōsequēter. **P**roter bec natura angelica omnē antecedit creaturā corpoream. in essentie subtilitate. in simplicitate. i intellectus p̄spicacitate. in liberi arbitrij habilitate q̄ bec angelica natura nullā h̄z dependentiā a materia. iō corruptio materialis ei nō potest aliq̄liter cōuenire v̄n̄ sensualis cognitio ei⁹ intellectū deiformē nō impedit. **A**ngel⁹ enī deiformē habet intellectū. ⁊ iō supra ipsa est ⁊ totū intelligit simul ⁊ nō vnū post aliō. aut vnū ex alio. sicut ex p̄missis p̄clusionem sicut human⁹ intellect⁹ q̄ est vnū ex alio colatiū⁹. **U**n̄ qualis est cōp̄atio simplicis ad cōpositū ⁊ p̄icti ad lineā in essendo. talis est cōp̄atio angelici intellect⁹ ad humanū in intelligēdo ⁊ iudicādo. **N**ulla malicia angelic⁹